

BCR

**INVESTEȘTE ÎN
LIBERTATEA TA
FINANCIARĂ**

GESTIONAREA BUGETULUI PERSONAL:
DE LA DATORII LA INVESTIȚII

CUPRINS

1. Analiza situației financiare	2
2. Setarea obiectivelor financiare	3
3. Dezvoltarea planului financiar	5
4. Bugetul personal	6
5. Implementarea planului financiar	7
6. Revizuirea periodică a bugetului	7
7. Calculul cheltuielilor	9
8. Calculul veniturilor	10
9. Ajustarea bugetului	10
10. Micșorarea cheltuielilor	11
11. Metode de achitare a datoriilor	11
12. Ce sunt economiile?	12
13. Alegerea unui cont de depozit	12
14. Importanța creditelor ipotecare	13

CINCI PAȘI CĂTRE BUNĂSTAREA TA FINANCIARĂ

Dacă încă nu știi de unde vin și unde pleacă banii tăi sau îți dorești să acumulezi careva economii, dar nu știi cum să faci acest lucru, atunci începe să-ți planifici bugetul.

Planificarea financiară te va ajuta în gestionarea veniturilor și cheltuielilor astfel încât să poți face atât economii cât și investiții fără a sacrifica din deprinderile și plăcerile personale.

PASUL 1 ANALIZEAZĂ-ȚI SITUAȚIA FINANCIARĂ ACTUALĂ

Pentru început este necesară o evaluarea onestă a situației financiare curente, ceea ce include separarea minuțioasă a veniturilor și cheltuielilor pe categorii și subcategorii.

- 1
- Stabilește care sunt veniturile.
- 2
- Verifică cât mai minuțios cheltuielile analizând facturile, cecurile și alte documente financiare.

Având acest tablou în față, vei putea ușor înțelege unde ai putea face economii și care sunt zonele roșii care absorb cele mai importante sume din veniturile tale.

VENITURI	CHELTUIELI	ECONOMII
Salariu/consultații	Plăți comunale	VENITURI
Dividende	Chiria sau creditul pentru imobil	CHELTUIELI
Venituri ocazionale	Reparații	SUMA RĂMASĂ
Venituri din chirii	Chirie sau credit pentru automobil	
TOTAL	Cheltuieli pe automobil	
	Alimente	
	Medicamente	
	Taxă pentru școalăgrădinița copiilor	
	Îmbrăcăminte/încălțăminte	
	Ccredite sau datorii personale	
	Timp liber/ieșiri în oraș	
	Cadouri, sărbători	
	TOTAL	

În cazul care veniturile depășesc cheltuielile, situația ta financiară este una pozitivă și poți face imediat un cont de economii, unde să depozitezi lunar această sumă rămasă. Dacă cheltuielile tale sunt mai mari decât veniturile, înseamnă că cheltui în exces și trebuie să faci unele modificări.

Atât în situațiile financiare pozitive cât și cele negative, este recomandabil să faci o analiză a cheltuielilor pe categorii și subcategorii, în așa fel vei evita surplusul de cheltuieli pe categorii precum alimente, cadouri, haine și mai ales ieșirile în oraș, de aceea notează orice cumpărătură într-un caiet/fișier excel sau aplicație mobilă, astfel îți vei da seama care sunt cumpărăturile ce cauzează gaura în buget. Vei fi foarte surprins să vezi că cumpărăturile mici îți consumă în ansamblu o sumă destul de impunătoare.

Recomandare:

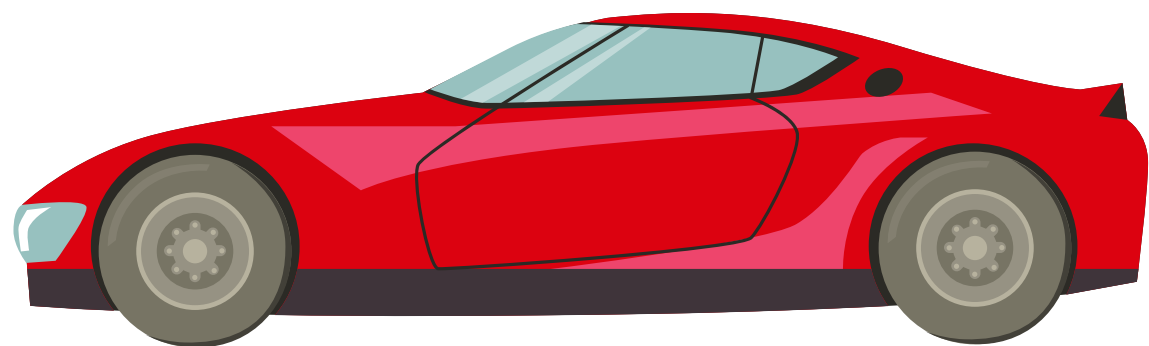
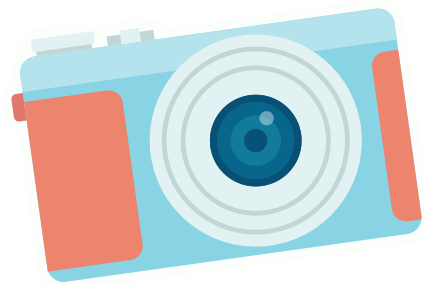
Dacă veniturile sunt mai mari decât cheltuielile, ia în considerare adoptarea filozofiei de bugetare „50-30-20”. Într-un buget 50-30-20, „nevoile” sau cheltuielile esențiale ar trebui să reprezinte jumătate din bugetul tău, dorințele ar trebui să reprezinte încă 30%, iar economiile și rambursarea datoriilor ar trebui să constituie ultimele 20%.

PASUL 2 SETEAZĂ-ȚI OBIECTIVELE

Fie că îți dorești o mașină nouă, o casă sau o afacere, este mai ușor să-ți planifici economiile când îți cunoști obiectivele.

De aceea fă-ți o listă cu lucrurile la care visezi, află prețurile aproximative și setează-ți prioritățile după importanță.

Un scop fără termen nu este un scop, de aceea este important să decizi care sunt termenii de îndeplinire a fiecărui obiectiv. Acesta poate fi un obiectiv pe termen scurt de o săptămână, precum și un obiectiv pe termen lung de câțiva ani.

PENTRU CE VREAU SĂ ECONOMISESC SAU SĂ INVESTESC?	TERMENUL DE REALIZARE

PASUL 3

DEZVOLTĂ-ȚI PROPRIUL PLAN FINANCIAR

Un plan financiar corect are la bază atât obiectivele stabilite anterior cât și capacitatea ta financiară, de aceea, fii onest când stabilești atât veniturile cât și cheltuielile.

Acesta este un instrument excelent pentru a monitoriza dacă situația financiară reală corespunde obiectivelor stabilite și dacă alocarea cheltuielilor este repartizată corect. Monitorizând acest plan, vei conștientiza cheltuielile suplimentare și vei putea reacționa la momentul potrivit pentru a reveni la plan.

Planul financiar trebuie să fie cât mai simplu posibil, astfel încât să nu-ți ia mult din timp și pentru a-l completa cât mai rapid.

Stabilește veniturile și cheltuielile lunare cât mai exact pe categorii, însă fii flexibil să miști unele cheltuieli în locul altora la necesitate.

BUGET PERSONAL LUNAR

VENITURI	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Salariu 1			
Salariu 2			
Vânzare bicicletă			
Total venituri			

CHELTUIELI PENTRU LOCUINȚĂ	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Credit/Chirie			
Electricitate			
Gaz			
Apă/Gunoi/Canalizare			
Telefon			
Televeziune și Internet			
Grădină			
Rechizite pentru casă			
Întreținere			
Total cheltuieli pentru locuință			

CHELTUIELI PENTRU NECESITĂȚI ZILNICE	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Produse alimentare			
Necesități personale			
Îmbrăcăminte			
Ieșiri/Întâlniri			
Soluții de spălat și de igienă			
Proceduri de frumusețe			
Total cheltuieli pentru necesități zilnice			

CHELTUIELI PENTRU COPII	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Medicină			
Îmbrăcăminte			
Rechizite pentru școală/grădiniță			
Alimentație școală/grădiniță			
Cheltuieli suplimentare pentru școlarizare			
Bonă			
Activități extra			
Jucării și jocuri			
Total cheltuieli pentru copii			

AUTOMOBIL	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Combustibil			
Reparație			
Întreținere sezonieră			
Total cheltuieli pentru automobil			

ANIMALE	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Alimentație			
Medicină			
Total cheltuieli pentru animale			

ABONAMENTE	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Reviste			
Apartenență la cluburi			
Cotizații			
Ziare/ site-uri de știri			
Total cheltuieli pentru abonamente			

TOTAL	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Total venituri			
Total cheltuieli			

ECONOMII	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Fondul de urgență			
Cont de depozit			
Investiții			
Vacanță			
Studii			
Total economii			

DATORII	PLANIFICAT	CURRENT	DIFERENȚA
Credit mașină			
Credit 2			
Datorii fizice			

PASUL 4 IMPLEMENTEAZĂ PLANUL FINANCIAR

Planul financiar este o hartă care te duce la obiectivele tale, iar rezultatele nu se vor lăsa așteptate dacă îl vei urma zi de zi.

După ce ți-ai planificat bugetul, este necesar să monitorizezi cheltuielile din fiecare categorie. Acest lucru este recomandabil să fie făcut zilnic pe caiet, într-un fișier excel sau aplicație mobilă.

Înregistrarea cheltuielilor pe parcursul lunii te va împiedica să cheltuiești excesiv și te va ajuta să identifici cheltuielile inutile sau modelele de cheltuieli problematice. Rezervă-ți câteva minute în fiecare zi pentru a înregistra cheltuielile, în loc să le amâni până la sfârșitul lunii.

Pe măsură ce îți folosești bugetul fii atent la cât ai cheltuit. Odată ce ai atins limita de cheltuieli într-o categorie, va trebui fie să oprești acel tip de cheltuieli pentru luna respectivă, fie să compensezi cu bani dintr-o altă categorie pentru a acoperi cheltuielile suplimentare.

Scopul prioritar în utilizarea bugetului personal este de a menține **cheltuielile egale sau mai mici decât veniturile** tale lunare.

PASUL 5 REVIZUIREA PERIODICĂ A BUGETULUI

Odată cu trecerea timpului, circumstanțele și obiectivele se pot schimba, unele obiective devin urgente, iar altele neimportante, îți poți schimba locul de muncă sau să apară un copil. De aceea este necesar să revii periodic la plan și să revezi situația financiară pentru a te asigura că acesta funcționează pentru obiectivele și realitățile tale actuale.

CINCI PAȘI CĂTRE BUNĂSTAREA TA FINANCIARĂ

■ CUM SĂ-MI CALCULEZ CHELTUIELILE?

Cheltuielile fixe sunt acele cheltuieli obligatorii pe care le plătești în fiecare lună. Aici se vor include plățile ipotecare sau chiria, plățile pentru mașină, serviciul de internet cu taxă stabilită, ridicarea gunoiului și îngrijirea obișnuită a copiilor. Dacă achiți o plată standard cu cardul, include în această categorie acea sumă și orice alte cheltuieli esențiale care tind să rămână aceleași de la lună la lună.

Dacă intenționezi să economisești o sumă fixă sau să plătești o anumită sumă dintr-o datorie în fiecare lună, include și sumele pentru rambursarea datoriilor ca cheltuieli fixe.

Cheltuielile variabile sunt cheltuieli care se vor schimba de la o lună la alta, cum ar fi:

Alimente

Benzină

Divertisment

Ieșiri în oraș

Cadouri

👍 **Recomandare:**

Dacă nu ai un fond de urgență, include o categorie pentru „cheltuieli surpriză” care ar putea să apară pe parcursul lunii și să îți strice planurile.

Cheltuielile fixe vor fi indicate primele în listă fiind urmate de cele variabile. Dacă nu ești sigur care vor fi acestea, analizează ultimele tranzacții efectuate cu cardul și vei avea un tablou cât de cât clar pentru a putea face o estimare aproximativă.

CUM SĂ-MI CALCULEZ VENITURILE?

Dacă venitul tău este sub forma unui salariu obișnuit în care impozitele sunt deduse automat, atunci acest venit net va fi inclus în totalitate în tabel. Dacă lucrezi pe cont propriu sau ai surse adiționale de venit, cum ar fi indemnizația copiilor sau asigurările sociale, acestea vor fi incluse în buget ca și venit lunar.

Recomandare:

Dacă ai un venit variabil (de exemplu, un loc de muncă sezonier sau independent), atunci când îți planifici bugetul, ia în considerare utilizarea veniturilor din luna cu cele mai mici venituri din ultimul an ca venit de bază.

CUM SĂ-MI AJUSTEZ BUGETUL?

Dacă te afli într-o situație în care cheltuielile sunt mai mari decât veniturile, găsește zonele din cheltuielile variabile pe care le poți reduce (cum ar fi să iei masa mai puțin în oraș) sau să elimini o categorie (cum ar fi anularea abonamentului la sala de sport mai ales dacă nu mergi acolo).

Recomandare:

Dacă cheltuielile sunt mult peste venitul tău sau dacă ai datorii semnificative, reducerea cheltuielilor variabile poate să nu fie suficientă. Este posibil să fie nevoie să-ți reduci cheltuielile fixe și să îți mărești veniturile pentru a-ți echilibra bugetul.

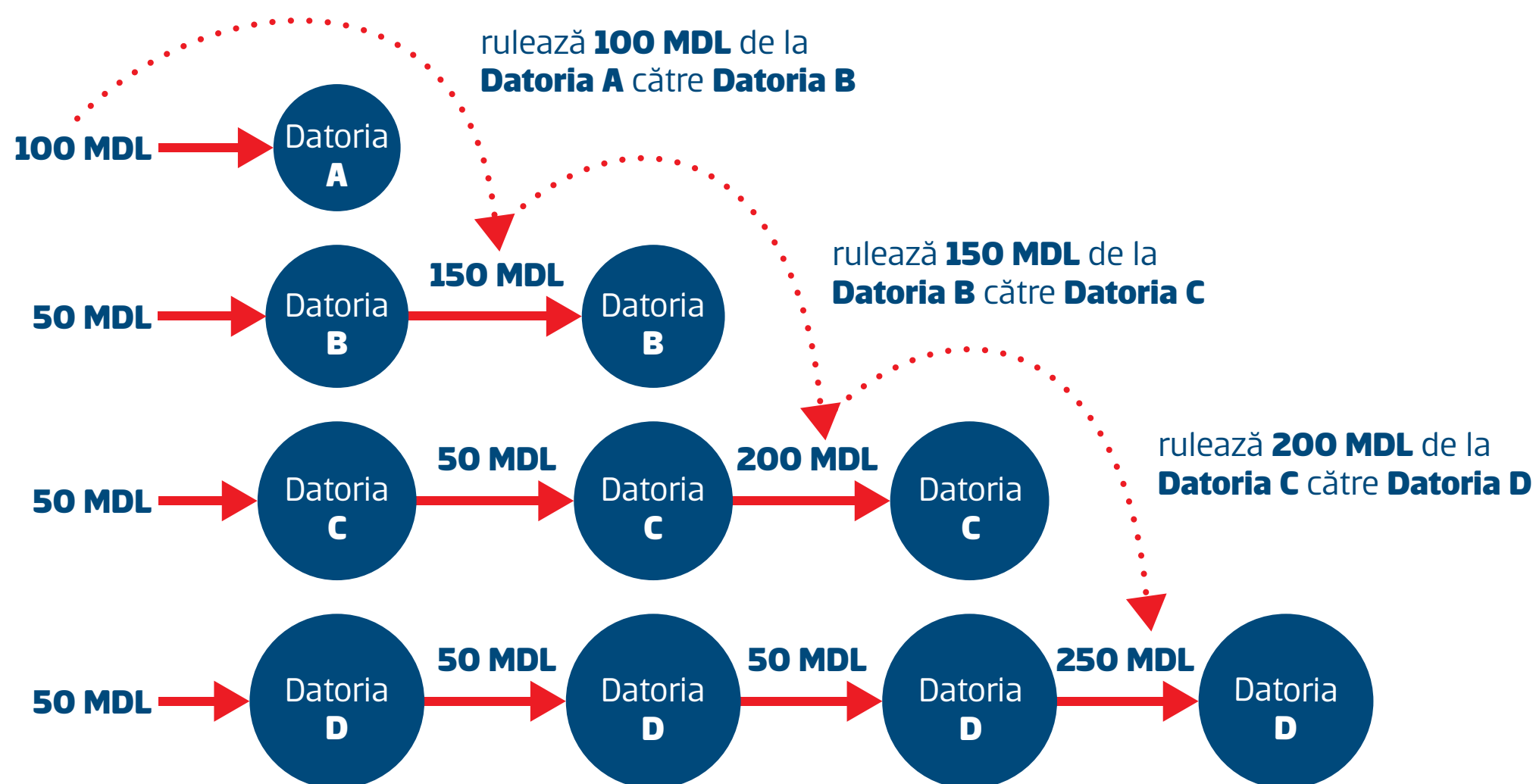
Urmărește ca coloanele de venituri și cheltuieli să fie egale. Acest echilibru egal înseamnă că întregul venit este contabilizat și bugetat pentru o anumită cheltuială sau obiectiv de economii.

■ CUM SĂ MICȘOREZ CHELTUIELILE?

- ✓ **Mergi la cumpărături doar cu lista pregătită prealabil** pentru a evita cumpărăturile spontane.
- ✓ **Notează orice cumpărătură** într-un caiet/fișier excel sau aplicație mobilă pentru a monitoriza situația financiară în timp real. În acest caz vei putea observa în timp care sunt găurile financiare.
- ✓ **Nu cheltui mai mult decât ți-ai planificat într-o anumită categorie** pentru a nu scăpa planificarea financiară de sub control.
- ✓ Evită reducerile și cumpărăturile spontane.

■ CE FAC DACĂ AM DATORII SAU CREDITE?

Există mai multe metode eficiente de a scăpa de datorii. Metoda bulgărelui fiind una dintre cele mai simple.

În cazul care ai datorii sau credite riscante, este necesar să aplanezi situația financiară astfel încât veniturile să depășească cheltuielile. Pentru a face acest lucru cât mai repede, urmează cei 5 pași.

- ✓ Creează o listă de datorii începând cu cea mai mică și finalizând cu cea mai mare.
- ✓ Achită minimul sumei necesare pentru fiecare datorie cu excepția celei mai mici.
- ✓ Achită o sumă suplimentară pentru cea mai mică datorie până vei închide acest punct.
- ✓ Odată ce ai închis cea mai mică datorie, rulează această sumă către următoarea din listă (suma minimă ce trebuia achitată+ restul de la datoria precedentă).
- ✓ Repetă până închizi toate datoriile.

■ **CE SUNT ECONOMIILE?**

Economiile sunt de obicei plasate în locuri sigure sau produse bancare care permit accesul la banii tăi în orice moment. Produsele de economii includ conturi de economii, conturi curente și conturi de depozite. Băncile din Republica Moldova, printre care și **BCR Chișinău**, garantează depozitele prin fondul de garantare a depozitelor în limita a 50 mii MDL, de aceea, pe lângă siguranță și accesibilitatea, banii tăi îți mai generează un mic salariu.

Economiile se fac pentru a acoperi cazuri de urgență, studiile copiilor, lipsa unui loc de muncă ș.a.

■ **CUM SĂ-MI ALEG UN CONT DE DEPOZIT?**

- ✓ Identifică ce tip de depozit îți dorești. Dacă pentru economii vei avea nevoie de un depozit cu posibilitatea depunerilor suplimentare, atunci pentru investiții în valută poți avea nevoie de o rată mai bună în EUR sau USD, de aceea identifică întâi scopul apoi studiază mai multe tipuri de depozite.
- ✓ Analizează oferta de depozite **BCR Chișinău** și solicită o consultație de la experții băncii:
<https://www.bcr.md/ro/persoane-fizice/depozite-termen>

- ✓ Alege să poți crea un cont de depozit **online prin 24 banking**, pentru a economisi timp. Iar pentru depozitele flexibile mai ai posibilitatea să transferi lunar o parte din economii, având și o rată avantajoasă de până la 14% în MDL sau 3% în EUR/USD.

■ CÂND ÎNCEP SĂ FAC ECONOMII?

La etapa când veniturile sunt măcar puțin mai mari decât cheltuielile, e timpul pentru economii de siguranță. Ceea ce înseamnă că în planul tău financiar apare categoria investiții și acest punct este la fel de important ca și alimentele.

Stabilește-ți o sumă minimă pe care să o investești pe un cont de depozit, astfel încât suma pe care o ai va și crește în timp.

Nu uita, economiile mici aduc bani mari.

■ ÎMI DORESC O CASĂ, ÎNSĂ ÎMI ESTE FRICĂ DE CREDITE

Creditele ipotecare sunt considerate mai mult investiții, deoarece vei înlocui plata lunară pentru chiria unui apartament cu o plată aproximativ la fel pe un apartament propriu.

Cu ajutorul economiilor îți poți acumula prima rată pentru un credit ipotecar și să-ți achiți lunar plățile pentru casa proprie, mai mult decât atât, La **BCR Chișinău** găsești creditul ipotecar BCR Acasă Plus, care îți oferă un plafon de credit și pentru reparație sau tehnică, astfel încât să te poți muta imediat la casa ta.

Pentru asta notează obiectivul CASĂ în listă, și urmează planul financiar pe care ți l-ai propus.

Află mai multe:

Credite imobiliare

Depozite